

postup (cesi), při kterém by arci dlužníci mohli proti nabyvateli uplatnit všechny námitky, které jim příslušely proti původnímu věřiteli (postupiteli). Námitku postupu žalované směnky nelze zejména odvozovati z tvrzení námitek, že žalobkyně firmu M. financovala a všechny její pohledávky převzala k vymáhání. Ze směnky samé nelze usuzovati na převod mimosměnečný, neboť poslední indosament před indosamentem žalobkyně je blankoindosamentem, z něhož není zjevno, na koho jím směnka byla dále převedena. Byla-li tedy žalobkyně při podání žaloby v držení směnky, byla směnečným věřitelem (§ 32 sm. zák.). I když snad firma M. převedla směnku blankoindosovanou na žalobkyni i bez skripturního aktu, pouhou tradicí vlastnickou, tak zv. blankotradicí, mělo by to jen význam v poměru mezi ní a žalobkyní. Firma M. (blankotradent) nevstoupila ve směnečný závazek, nejsou na směnce podepsána a bylo by její ručení proti nabyvatelce (žalobkyni) za pravost a dobytost směnky posuzovati s hlediska občanského práva podle zásad o správě. Nabyvatel směnky blankotradované jest však nabyvatelem směnečným, originárním, a je chráněn proti námitkám z osob předchůdců podle zásady § 87 sm. zák. (srov. Hermann—Otavský, Československé právo směnečné z r. 1930 str. 79, Rouček, Československé právo směnečné z r. 1931 bod 123, Staub—Schranz, pozn. 4 při čl. 13). Nelze-li tedy vycházeti z předpokladu, že bylo nabyto směnky postupem, mohli by žalovaní proti žalobkyni uplatniti jen takové námitky, které plynou ze směnečného práva samého, tedy které podle zásad směnečného práva již svou povahou jsou absolutními, totiž působí proti každému, neb takové, které by jim příslušely přímo proti žalobkyni. Námitky onoho druhu žalovaní nevznesli. Omezili se v podstatě jen na tvrzení, že podle ujednání s firmou M. měly býti původní dvě směnky znějící na 2.000 a 3.500 Kč vráceny, stavše se jinakým opatřením bezcennými, že firma M. neprávem jednu z nich vyplnila na 5.400 Kč a zažalovala. To jsou však námitky, týkající se jen poměru mezi žalovanými a firmou M. Žalovaní mohli by ovšem tyto námitky uplatniti i proti žalobkyni jako směnečné věřitelce, kdyby byli prokázali, že při nabytí směnky věděla o ujednáních s firmou M. (exceptio doli). V té příčině bylo však zjištěno, že firma M. při předání směnky žalobkyni nesdělila nic o svém poměru k žalovaným, že žalobkyně byla bezelstná a valutu firmě M. zaúčtovala.

Čís. 11753.

K návrhu na výplatu částek přikázaných v rozvrhovém usnesení jednotlivým oprávněným k hotovému zaplacení jest oprávněn i vydražitel, vystupuje-li jako postupník povinného, oprávněného v tomto případě k návrhu na provedení rozvrhového usnesení a na výplatu částek k výplatě přikázaných.

V otázce, zda klid řízení v odporové rozepři brání provedení rozvrhového usnesení podle § 236 odstavec první ex. ř. čili nic, jest třeba zjistiti (§ 55 ex. ř.), za jakých okolností, na jakou dobu a k jakému účelu byl ujednán.

(Rozh. ze dne 17. června 1932, R I 446/32.)

K návrhu vydražitelky exekučně prodané nemovitosti a současně postupnice dlužnice provedl e x e k u č n í s o u d rozvrhové usnesení v ten rozum, že vydal Živnostenské záložně v L. 101.000 Kč a Občanské záložně v L. zbytek 79.373 Kč, je ž t o žaloba C 482/31-6, kterou Okresní hospodářská záložna v J. prováděla odpor proti příkázání pohledávky Živnostenské záložně v L. byla právoplatně odmítnuta i spor pod č. j. C 481/31 zahájený občanskou záložnou v L. za účelem provádění odporu proti Živnostenské záložně byl ponechán v klidu. R e k u r s n í s o u d k rekursu Občanské záložny v L. napadené usnesení zrušil. D ů v o d y: Stěžovatelka napadá usnesení prvního soudu proto, že se ve sporu C 481/31 obě strany mimosoudně dohodly o klidu řízení s výslovným ujednáním, že ani ta ani ona strana, jako jediné oprávněné nenavrhnou ve smyslu rozvrhového usnesení jeho realizování a také ani druhá strana provedení rozvrhového usnesení nenavrhla. Podle § 236 ex. ř. jest částky jednotlivým věřitelům přikázané vydati po právní moci rozvrhového usnesení na návrh, pokud není o nich zahájena právní rozepře nebo prošla-li již bez výsledku lhůta k podání žaloby. Jest otázka, jaký vliv má ponechání sporu v klidu na realizaci rozvrhového usnesení. Podle Neumanna (Komentar z. Z. P. O.) zůstává za klidu řízení spor zahájen. Tento právní názor je v rozporu s rozh. nejvyššího soudu v Brně čís. 4180 sb. n. s., že nepokračuje-li se řádně ve sporu, je k věci hleděti tak, jakoby žaloba nebyla vůbec podána. K tomu, by rozvrhové usnesení nebylo provedeno, vyžaduje se nejen zahájení sporu, nýbrž i podání žaloby do lhůty soudem určené. Zákonodárce tím nepochybně sledoval účel, by realizování rozvrhového usnesení nebylo zbytečně oddalováno. Byla-li sice podána do určené lhůty žaloba, ale byl-li spor ponechán v klidu, nesleduje se tím řečený cíl. Že zákon nenechal dobu realizace rozvrhového usnesení jen na vůli oprávněných z rozvrhového usnesení, plyne z toho, že uložil soudu, by určil lhůtu k podání žaloby. Na základě těchto úvah jest na klid řízení hleděti tak, jakoby žaloba nebyla ani podána a spor nebyl zahájen. Při tom naprosto nepadá na váhu, co strany mimosoudně při klidu řízení ujednaly. Rozvrhové usnesení lze však realizovati jen na návrh. V § 236 ex. ř. není sice uvedeno, na návrh kterých osob, ale podle § 231 ex. ř. lze je provést na návrh každého oprávněného dotčeného odporem. V této exekuční věci návrh na realizaci usnesení podán nebyl. Podle záznamu na rekursu bylo realizační usnesení vydáno k žádosti zástupce Miloslavy P-ové, vydražitelky, podané v konkursní věci K-a. Návrh podaný v konkursní věci proti K-ovi nelze považovati za návrh podaný v této věci. Avšak, nehledíc k tomu, nelze vydati realizační usnesení na návrh Miloslavy P-ové, poněvadž není odporem dotčena. Rozhodnutí prvního soudu není tudíž správné a proto se stížnosti vyhovuje a napadené usnesení se zrušuje, neboť jest vyčkati návrh oprávněné osoby dotčené odporem.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu Miloslavy P-ové potud a) že obnovil co do 79.373 Kč, přikázaných Občanské záložně v L., usnesení prvního soudu, b) usnesení obou nižších soudů co do 101.000 Kč, přikázaných Živnostenské záložně v L., zrušil a vrátil věc prvnímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Napadeným usnesením zrušil, správně změnil rekursní soud usnesení prvního soudu, jímž byla k návrhu dovolací rekurentky nařízena podle § 236 ex. ř. výplata ve výroku uvedených pohledávek, pokud se týče částek, přikázaných na ně při rozvrhu nejvyššího podání, a zamítl návrh dovolací rekurenty na výplatu řečených pohledávek, jak patrně z napadeného usnesení, z toho důvodu, že se prý dovolací rekurentce jako vydražitelce nedostává k návrhu oprávnění. Tento důvod napadeného usnesení neobstojí. Dovolací rekurentka neučinila onen návrh jako vydražitelka, nýbrž, jak ze spisů, nanejvýš z konkursního spisu Františka K-a patrně, jako postupnice dlužnice Boženy H-ové. Tato však jako povinná, jak vyplývá z §§ 231, 232 a 236 ex. ř., k návrhu na provedení rozvrhového usnesení a na výplatu k výplatě přikázaných částek alespoň v projednávaném případě oprávněna byla, pokud se týče oprávněna jest. Podle ustanovení § 236 ex. ř. jest rozvrhové usnesení po jeho právní moci provést, t. j. částky z nejvyššího podání k hotovému zaplacení přikázané jednotlivým oprávněným k návrhu na potvrzení vydání, není-li o částkách těch zahájena rozepře nebo lhůta stanovená k podání žaloby (§ 231 ex. ř.) marně prošla. Rozvrhové usnesení nabylo moci práva; co do částky 79.373 Kč 20 h přikázané občanské záložně v L. nebyl podán odpor, a ježto se rozepře zahájena co do pohledávky 101.000 Kč Živnostenské záložny v L. oné částky nedotýká, návrh pak, jak uvedeno, na vydání částky té byl osobou k tomu oprávněnou učiněn, nebylo, pokud se týče není závady, by ona částka nebyla vyplacena. V tom směru je dovolací recurs plně opodstatněn a bylo mu obnovením usnesení prvního soudu v příslušné části vyhověti.

Jinak jest tomu, pokud jde o vyplacení pohledávky Živnostenské záložně v L. ve výši 101.000 Kč s příslušenstvím. Proti přikázání této pohledávky vznesla Občanská záložna v L. odpor, jenž byl odkázán na pořad práva a k jehož vyřízení byla v určené lhůtě podána žaloba. První soud přes to nařídil výplatu z nejvyššího podání, obmeziv se prostě na důvod, že spor C 481/31 byl dne 12. ledna 1932 ponechán v klidu a že tedy není důvodu, by rozvrhové usnesení nebylo provedeno. Rekursní soud se také touto otázkou obíral a, poukávav k rozhodnutí čís. 4180 sb. n. s., vyslovil názor, že jest na klid řízení hleděti tak, jako by žaloba nebyla podána a spor nebyl zahájen. Nelze výhradně schváliti tyto názory. Podle § 236 odstavec první ex. ř. jest k návrhu vydání částky v rozvrhovém usnesení přikázané, pokud není o nich právní rozepře zahájena nebo prošla-li již marně lhůta určená k podání žaloby, t. j. lhůta předepsaná v druhém odstavci § 231 ex. ř. V souzeném případě žaloba byla podána včas a není o tom pochyby, že rozepře jest o ní zahájena (§ 232 odstavec první c. ř. s.) přes to, že strany v ní nepokračují, ujednavše klid řízení (§ 168 c. ř. s.). Pouhým výkladem řečeného předpisu § 236 ex. ř., ať již mluvnickým nebo logickým (§ 6 obč. zák.) nelze do zákona zasunouti požadavek, ježž zákon nevyslovil, by totiž strany sporné řízení klidem nezdržovaly. Jiná jest však otázka, zda zákon na takový případ pomýšlel a, kdyby byl pomýšlel, zda by byl neučinil proti

průtahům vhodné opatření. Zásadou exekučního řízení jest (až na některé výjimky) postup z úřadu (§ 16 první odstavec ex. ř.) a postup pokud možno urychlený. Platí to i pro řízení rozvrhové, což viděti zejména též ze lhůty druhého odstavce § 231 ex. ř. Tomuto zásadnímu rázu exekučního řízení by však odporovalo, kdyby strany v rozepři k vyřízení odporu zahájené mohly podle své vůle ukončení sporu a tím i provedení pravoplatného rozvrhového usnesení zdržovati. Mohlo by to vésti k nepřijatelnému důsledku, že by se v takovém sporu po léta nepokračovalo (§ 169 c. ř. s.), že by věc byla koncem prvního roku v rejstříku o sporech jako vyřízená vyškrtnuta (§ 1 nař. min. sprav. čís. 31/1898 Věstníku), že by se procesní soud o věc dále nestaral, ale že by následkem toho rozvrhové usnesení nebylo provedeno, a to po případě i na újmu jiných oprávněných, než účastníků rozepře (§ 233 ex. ř.). Také v souzeném případě stěžuje si dovolací rekurentka, jaké újmy jí hrozí z průtahu. Zpravidla bude ovšem záležitosti i stranám na tom, by rozepře k vyřízení odporu byla bez zdržování provedena, ale nelze vyloučiti možnost opaku, ať již z jakýchkoli důvodů. Z těchto úvah plyne, že řečené důsledky připustiti nelze, že tedy zákonodárce na takové případy nepomýšlel a že jest mezeru zákona vyplniti obdobou (§ 7 obč. zák.), záležející v tom, že zákon pro podobný případ vydal normu, a že právní zásada ve vydané normě vyjádřená platí i pro případ v zákoně neupravený. Na snadě jest tu předpis § 1497 obč. zák. o přerušení promlčení žalobou, kde zákon stanovil výslovně výhradu, že musí v žalobě náležitě býti pokračováno. Již v rozhodnutí čís. 4180 sb. n. s., k němuž odkázal i rekursní soud, bylo vyloženo, že, nebylo-li ve sporu řádně pokračováno, pokládá se promlčení za nepřerušené a věc se má tak, jako by žaloba nebyla bývala podána. Jde tedy již jen o otázku, co jest rozuměti »náležitým pokračováním«, a zda a za jakých předpokladů lze pokládati klid řízení za překážku takového náležitého pokračování v rozepři. Již v uvedeném rozhodnutí bylo hleděno i k době, po kterou klid trval a bylo tam jen mimochodem podotčeno, že lze ponechat stranou otázku, zda každý klid řízení jest již pokládati za procesní nečinnost. K této otázce bylo však zaujato stanovisko v rozhodnutí čís. 9046 sb. n. s., v němž byla vyslovena zásada, že jest i zjistiti, za jakých okolností, na jakou dobu a k jakému účelu byl klid ujednán, a že teprve podle toho lze posouditi, zda bylo, či nebylo v rozepři řádně pokračováno. Nejvyšší soud trvá při této zásadě a odkazuje k důvodům onoho rozhodnutí. Z toho, co dosud vyloženo, plyne, že úsudek nižších soudů o tom, že klid řízení v odporové rozepři již sám o sobě nebrání provedení rozvrhového usnesení podle § 236 odstavec první ex. ř., jest předčasný, pokud nebylo provedeno šetření v naznačených tu směrech (§ 55 ex. ř.). Občanská záložna v L. sice uváděla v rekursu, proč s odpůrkyní klid ujednala a jaký cíl tím sledovaly, ale jde tu jen o jednostranné tvrzení, které nemůže býti podkladem pro konečné rozhodnutí. Bude třeba i zjistiti, jak dalece se účastnice svému cíli přiblížily a co k jeho dosažení podnikly a zda doba trvajícího klidu byla úměrná tomuto účelu a podniknutým krokům.